

Saksbehandler:

Marte Rosnes

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved Hvaler avløpsnett i Øra avløpsanlegg

Kontrollnummer: 2020.048.I.FMOV

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Hanne Bonnevie-Svendsen

Per-Kåre Berg Rubach

Vegard Midtby

Fra Fylkesmannen i Oslo og Viken:

Marte K. Rosnes

Andreas Røed

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Hvaler avløpsnett (Hvaler kommune) den 19. november 2020. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Oslo og Viken avdekket 7 avvik og ga ingen anmerkninger under inspeksjonen.

Avvik:

- Den ansvarlige for virksomheten følger ikke opp sin plikt til internkontroll
- Hvaler kommune har ikke oversikt over relevant lovverk
- Hvaler kommune har mangelfulle rutiner
- Hvaler kommune mangler oppdaterte styringsdokumenter for avløp
- Hvaler kommune har ikke tilstrekkelig samordning med Fredrikstad kommune og Frevar
- Hvaler kommune sin overvåking av resipienter er mangelfull
- Kommunen har ikke dokumentert oversikt over sin tettbebyggelse

Anmerkninger:

- Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 5 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

16. desember 2020	Marte K. Rosnes	Hilde S. Skålevåg
dato	kontrollør	seksjonssjef

Fylkesmannen i Oslo og Viken

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: HVALER KOMMUNE TEKNIKK, BYGGESAK OG INFRASTRUKTUR	
Organisasjonsnr.: 974637200	Eies av:
Bransjenr. (NACE-kode): 84.130 - Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked	

Kontrollert enhet

Navn: Hvaler kommune i Øra avløpsanlegg	Anleggsnr.: 3011.0034.01
Kommune: Hvaler	Fylke: Viken
Anleggsaktivitet: Offentlig avløpsnett	
Tillatelse gitt: 18.02.2019	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonstema

- Organisering av avløp i kommunen
- Planer og styringsdokumenter
- Drift og vedlikehold
- Utslippskontroll og overvåking av punktutslipp
- Overløp på avløpsnettet
- Risikovurdering
- Avvikshåndtering
- Egenkontroll- og årsrapportering

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Hvaler kommune plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må Hvaler kommune innen 1. mars 2021 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan ulovlig forhold er fulgt opp.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmovpost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Oslo og Viken v/ Marte K. Rosnes.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 8. oktober 2020. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Fylkesmannen i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil bli ilagt et gebyr på kr 20 000,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 3 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen i Oslo og Viken. Fylkesmannen vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Oslo og Viken (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Den ansvarlige for virksomheten følger ikke opp sin plikt til internkontroll

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 10. *Internkontroll*, Internkontrollforskriften § 4 *Plikt til internkontroll*

Kommentarer:

Internkontroll er systematiske tiltak som skal sikre at virksomhetenes aktiviteter planlegges, organiseres, utføres, sikres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Det er den som er ansvarlig for virksomheten som skal sørge for at det innføres og utøves internkontroll i virksomheten og at dette gjøres i samarbeid med arbeidstakerne og deres representanter.

Representanter for Hvaler kommune var på tilsynet usikker på hvem som var ansvarlig for kommunens internkontroll. Ansvaret for gjennomføring av kommunens plikter var fordelt, men det overordnede ansvaret for virksomhetens internkontroll var ikke kjent.

Avvik 2

Hvaler kommune har ikke oversikt over relevant lovverk

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 10 Internkontroll, Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) § 5.2 pkt. 1

Kommentarer:

Internkontroll innebærer at lover og forskrifter i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen som gjelder for virksomheten skal være tilgjengelig. Dette innebærer at oversikt over krav som er viktig for virksomheten skal være tilgjengelig på papir eller elektronisk og at alle relevante lover og forskrifter skal være kjent blant de som jobber med avløp. Dokumentasjonen skal være hensiktsmessig og tilpasset virksomhetens behov.

Tilsynet avdekket at representantene for Hvaler kommune ikke var kjent med frister og krav gitt i tillatelse etter forurensningsloven. Ingen av representantene hadde under tilsynet fullstendig oversikt over virksomhetens aktiviteter og hvorvidt kravene i tillatelsen blir fulgt. Representantene for Hvaler kommune var heller ikke godt kjent med andre gjeldende krav i forskrift og lov som for eksempel forurensningsloven og forurensningsforskriften.

Avvik 3

Hvaler kommune har mangelfulle rutiner

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 3.1 Klimatilpasset risikovurdering av avløpssystemet, Internkontrollforskriften § 5, andre ledd punkt 7 (iverksette rutiner)

Kommentarer:

Kommunen skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhets- lovgivningen. Tillatelsen krever at Hvaler kommune skal ha en klimatilpasset miljørisikovurdering. Risikovurderinger skal evalueres minst 1 gang per år og oppdateres jevnlig. Skriftlig dokumentasjon på årlig gjennomgang skal oppbevares i minst fem år og kunne fremvises på tilsyn.

Under tilsynet ble det avdekket at kommunen mangler rutiner for avvikshåndtering for ytre miljø. Det er ikke definert hva et avvik for ytre miljø er, eller hvordan dette skal meldes. Kommunen har byttet system for avvikshåndtering, og kunne ikke vise frem avvikslogg for ytre miljø fra tidligere år.

Hvaler kommune opplyste at de har en miljørisikovurdering fra 2019 med tilhørende tiltak. Tilsynet avdekket at den ikke er blitt gjennomgått eller revidert etter at den ble laget, og Hvaler kommune kunne heller ikke fremvise skriftlige rutiner for oppdatering/revidering av risikovurderingen.

Avvik 4

Hvaler kommune mangler oppdaterte styringsdokumenter for avløp

Avvik fra:

Tillatelsen, punkt 4.1 Krav til avløpssystemet- overordnet avløpsplan

Kommentarer:

Tillatelse krever at kommunen skal ha en oppdatert overordnet avløpsplan med handlingsdel som viser avløpsmål, strategier og prioriteringer av avløpstiltak innenfor økonomiplanperioden. Planen skal være et aktivt verktøy med årlig gjennomgang av tiltakene i handlingsdelen. Planens handlingsdel skal også vise de prioriteringer og tiltak som følger av utslippstillatelsens krav. Miljørisikovurderinger legger grunnlaget for handlingsdelen. Kommunen skal kontinuerlig oppdatere ledningsanlegg i databaser som grunnlag for planer og prioriteringer av tiltak.

Hvaler kommune opplyste under tilsynet at de ikke har utarbeidet en oppdatert overordnet avløpsplan med handlingsdel som styringsdokument. Kommunen opplyste også at de ikke har skriftlige avløpsmål.

Avvik 5

Hvaler kommune har ikke tilstrekkelig samordning med Fredrikstad kommune og Frevar

Avvik fra:

Tillatelsen, punkt 1.4 Ledningsnett i samvirke med Fredrikstad kommune og totalsystemet

Kommentarer:

Kommunens ledningsnett og overføringsledninger må ses i sammenheng med Fredrikstad kommunes ledningsanlegg og Øra renseanlegg. Innlekking av fremmedvann eller andre tekniske svakheter på ledningsanlegg påvirker Fredrikstad kommune sitt avløpssystem og utlipp. Det er derfor viktig at det samarbeides tett med Fredrikstad kommune og Frevar KF. Tillatelsen krever at miljørisikovurderingen og tiltaksprioriteringer i kommunen skal være samordnet med Frevar KF og Fredrikstad kommunes miljørisikovurdering og prioriteringer.

Hvaler kommune samarbeider med Fredrikstad kommune, men har ikke samordnet miljørisikovurderinger og prioriteringer med Fredrikstad kommune. Hvaler kommune var ikke under tilsynet kjent med tilstanden på Fredrikstad kommune sitt ledningsnett eller kapasiteten ved Øra renseanlegg.

Avvik 6

Hvaler kommune sin miljøovervåking av resipienter er mangelfull

Avvik fra:

Tillatelsen, punkt 6 Resipientundersøkelse og overvåking

Kommentarer:

Tillatelsen krever at kommunen skal delta i et samordnet overvåkingsprogram med vannområdet Glomma Sør. Det skal bygges opp kunnskap om vannmiljøet gjennom

tiltaksrettet overvåking. Kommunen skal utføre regelmessige undersøkelser og overvåking av de vannforekomster som påvirkes av avløpsvann som tillatelsen omfatter. Kommunens overvåkingsprogram skjer innenfor et samordnet overvåkingsprogram med vannområdet Glomma Sør.

Hvaler kommune opplyste under tilsynet at de ikke var kjent med innholdet av Glomma sør sitt overvåkingsprogram. Det gjennomføres, etter det kommunen kjenner til, ikke overvåking av alle vannforekomster som påvirkes av avløpsvann som tillatelsen omfatter.

Avvik 7

Kommunen har ikke dokumentert oversikt over sin tettbebyggelse

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 1.1 Omfang

Kommentarer:

Tillatelsen krever at kommunen skal ha en oppdatert dokumentasjon på tettbebyggelsens utbredelse (areal) og størrelse (pe beregnet BOF5 etter NS 9426) som er tilknyttet avløpsnett.

Hvaler kommune har god oversikt over ledningsnett, men opplyste at de ikke har laget en oversikt over tettbebyggelsens utbredelse og størrelse etter NS 9426.

7. Anmerkninger

Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

8. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen